

ATMINTINĖ APIE SPECIALIUOSIUS UGDYMOŠI POREIKIUS (SUP)

PAGRINDINĖS ŠAVOKOS:

SPECIALIEJI POREIKIAI – savybė, santykių kompleksas, negalė, sutrikimas, bendrųjų ar specialiųjų sugėjimų nepakankamas ar labai geras išsivystymas.

SPECIALIEJI UGDYMOŠI POREIKIAI (toliau SUP) – tai pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių.

SPECIALIŪJŪ POREIKIŪ VAIKAS - tai vaikas, kuriam dėl išskirtinių gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių reikalinga savita pagalba ar paslaugos ugdymo procese.

SPECIALUSIS UGDYMAS - vaikų turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo paskirtis – padėti vaikui lavintis, mokytis pagal gebėjimus, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją, pripažįstant ir plėtojant jų gebėjimus ir galias.

DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI

? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

KAS GALI KREIPTIS DĖL VAIKO SUP

IVERTINIMO? Jei tėvams/globėjams kyla įtarimas, kad vaikas turi ugdymosi ar mokymosi sunkumų, galima prašyti įvertinti jo poreikius. Taip pat vaiko poreikių įvertinimą gali inicijuoti jį ugdanti ugdymo įstaiga. Jei vaiko ugdymosi sunkumus pastebi ugdymo įstaigos pedagogas, tuomet jis kreipiasi į tėvus, prašydamas sutikimo nustatyti vaiko ugdymosi sunkumus bei įvertinti jo gebėjimus. Be tėvų/globėjų raštiško sutikimo toks įvertinimas negali būti atliekamas.

KOKIU TIKSLU YRA ĮVERTINAMI

VAIKO SUP? Vaiko SUP įvertinami tam, kad vaikui būtų nustatyta pagalbos ir paslaugų reikmė, siekiant sudaryti jam optimalias ugdymo ir ugdymosi sąlygas. Tik įvertinus SUP galima vaikui rekomenduoti tinkamą ugdymo programą, specialistų pagalbą ar tinkamą ugdymo įstaigą.

KUR KREIPTIS NORINT ĮVERTINTI VAIKO SUP?

Norint įvertinti vaiko SUP reikia kreiptis į ugdymo įstaigos, kurioje vaikas ugomas, Vaiko gerovės komisiją. Jeigu vaikas dar nelanko ugdymo įstaigos, galite kreiptis į Vilniaus pedagoginę psichologinę tarnybą. Kompleksinį vaiko raidos įvertinimą atlieka VšĮ Vilniaus universiteto vaikų ligoninės filialas Vaiko raidos centras (Vytauto g. 15, Vilnius), VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų filialo, Vaikų reabilitacijos skyrius Druskininkų "Saulutė" (Kurorto g. 5, Druskininkai).

KUR PATEIKTI SUP PAŽYMĄ?

Specialieji ugdymosi poreikiai detalizuojami pedagoginės psichologinės tarnybos pažymoje. *Šią pažymą reikia pristatyti į ugdymo įstaigą, kurią vaikas lanko.*

Esant reikalui, pažyma kartu su sveikatos priežiūros įstaigos asmeniui išduotu siuntimu (jame pateikti duomenys apie asmens sveikatos būklę, medicininiai tyrimų išrašai, asmens sveikatos istorijos (forma Nr. 025/a) bei papildomi organizmo funkcijų sutrikimo pobūdį apibūdinantys dokumentai, esant judėjimo f-jos sutrikimams, psichikos ligoms ir sutrikimams, esant regos ir klausos bei kalbos f-jų sutrikimams,) pateikiama į neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą (NDNT).

KOKIAM LAIKUI VAIKUI SKIRIAMAS SPECIALUSIS UGDYMAS?

Specialusis ugdymas gali būti skiriamas laikinai arba nuolat. Pažymyje dėl specialiųjų ugdymosi poreikių pirminio/pakartotinio įvertinimo gali būti nurodyta specialiųjų ugdymosi poreikių trukmė ir kada įvertinimą pakartoti. Jeigu nurodyta nėra, vadinasi, vaikui skiriamas nuolatinis specialusis ugdymas.

SUTRIKIMŲ KLASIFIKACIJA

Pagal ugdymosi sunkumų pobūdį ir trukmę (pastovus, ilgalaikis, laikinas) skiriamos trys mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių grupės:

Negalių grupė

- **Intelektų sutrikimas**
- **Klausos sutrikimas**
- **Regos sutrikimas**
- **Kochleriniai implantai**
- **Judesio ir padėties bei neurologiniai sutrikimai**
- **Įvairiapusiai raidos sutrikimai**
- **Kurčneregystė**
- **Kompleksinė negalia**

- Šiai grupei priskiriamos raidos, sensorinių, fizinių funkcijų ir kiti įgimti ar įgyti sveikatos sutrikimai, kurie trukdo pažinti, tyrinėti aplinką, siekti akademinį žinių, trikdo socialinę, emocinę bei asmenybės raidą.
- Šiems asmenims gali būti reikalinga kitų žmonių priežiūra, jiems skiriamos socialinės ir medicininės paslaugos, teikiama švietimo pagalba.
- Ugdymo aplinkos ir Bendrųjų programų pritaikymas priklauso nuo asmens negalės pobūdžio ir ugdymosi poreikių.

Sutrikimų grupė

- **Mokymosi sutrikimai**
- **Elgesio ir emocijų sutrikimai**
- **Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai**
- **Kompleksiniai sutrikimai**

- Sutrikimų grupė. Šiai grupei priskiriami mokymosi (skaitymo, rašymo, matematikos mokymosi), o taip pat elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimai, kurie pasireiškia vaikui įsisavinant mokymosi programą.
- Šiems vaikams reikalingas ilgalaikis specialusis ugdymas, jiems gali būti skiriamos psichologo, socialinio pedagogo ir/arba medicininės paslaugos.

Mokymosi sunkumų grupė

- **Besimokantys ne gimtąja kalba arba gyvenantys kitoje kalbinėje/kultūrinėje aplinkoje**
- **Sulėtėjusi raida**
- **Sveikatos problemos**
- **Nepalankūs aplinkos veiksniai**
- **Emocinės krizės**
- **Nerealizuoti ypatingi gabumai**

- Mokymosi sunkumų grupė. Mokymosi sunkumai kyla, kai dėl nepalankios (kultūrinės/kalbinės, pedagoginės, socialinės-ekonominės) aplinkos ar susidariusių aplinkybių apribojamos asmens galimybės realizuoti savo gebėjimus įsisavinant mokymosi programas.
- Sunkumai laikini ir asmens specialieji ugdymosi poreikiai sprendžiami suteikiant atitinkamą socialinę, pedagoginę ir/arba psichologinę pagalbą.

Parengė socialinė pedagogė **Aurelija Zacharevičienė**

Informaciniai šaltiniai:

1. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo 2011m. rugsėjo 30 d. Nr. V-1795.
2. www.nsa.lt